

Esej na téma "Pravidla kompozice ve fotografii"

Vyplnila: Razina Kseniia

Předmět: A7B33DIF

Jako téma eseje jsem si vybrala nutnosti dodržování pravidel kompozice ve fotografování, a vyvodila jsem, v jakých případech můžeme tyto pravidla modifikovat nebo porušit.

Můžeme předpokládat, že člověk, který se alespoň trochu zajímá o fotografování a grafiku, zná hlavní pravidla. Nejznámější pravidla jsou *zlatý řez* a *pravidlo třetin*, která spolu souvisí, ale velmi často se zaměňují. Dále existuje *pravidlo lichého počtu*, které říká, že obrázek bude atraktivnější, pokud na něm bude lichý počet objektů. Neměli bychom zapomenout ani na *pravidlo pohybujícího objektu*. To říká, že pohybující se objekt by měl mít před sebou více prostoru než za sebou. Kdyby to bylo naopak, tak objekt bude vypadat, že opouští fotografii. V technice fotografování a uspořádání objektů na snímcích existuje spousta pravidel a není možné se vše naučit během okamžiku.

Mě osobně vždy zajímalo, odkud se berou všechna pravidla. Předpokládá se, že většina z nich je odvozena z pozorování světa kolem nás. Takovým způsobem vznikají lety prověřené postupy, o kterých víme, že fungují na člověka přesně tak, jak chceme. Pravděpodobně, i v *pravidle třetin* není nic magického, jen se jedná o prostorové rozdělení fotografie a pomáhá nám s umístěním.

Dobrá otázka je, jestli je nějaká výhoda existence a používání pravidel. S jistotou je možné tvrdit, že velká výhoda přítomnosti určitých pravidel spočívá v tom, že máme nějaký základ. U základu můžeme začít. Dále pak můžeme pravidla modifikovat, porušovat a tím dostaneme další nové tvůrčí výsledky.

Zde můžeme uvést několik příkladů. Známe, že horizont by neměl rozdělovat snímek na dvě stejné části, aby nevznikl nudný obraz. Ale co dělat, pokud naopak chceme pomocí své fotografie ukázat nudu a monotónnost? Pokud víme, jak se vyhnout nezajímavému obrazu, tak i víme, jak postupovat k opačnému jevu viz obr. č. 1.

Obr. 1: Porušení pravidla horizontu (převzato z http://ic.pics.livejournal.com/andanton/15813588/1208670/1208670_original.jpg)

Vezmeme-li pravidlo, že před pohybujícím se objektem musí být víc místa než za ním, jedná se o vyjádření pohybu. Ale v situaci, kde chceme vytvořit u diváka pocit příchodu, konce cesty, tak výskyt objektu fotografování v blízkosti okraje záběru nám v tomto pomůže. Znalost základního pravidla se hodí také, jako varianta při focení sportovních událostí. Podobný princip existuje i u portrétu. Ten říká, že před očima obličeje by měl zůstat dostatek prostoru. Avšak u fotek, které toto porušují, je výrazně zvýšena hladina napětí. Pokud tedy chceme dosáhnout určitého napětí na fotce, víme, jak postupovat viz obr. č. 2.

Obr. 2: Porušení pravidla prostoru (převzato z <http://fotopiloto.ru/portret/kak-fotografirovat-portret>)

Lze tedy usoudit, že porušování pravidel do určité míry je styl umění. Samozřejmě, každé pravidlo mělo svůj důvod vzniku. Tradice dělat rovnou čáru horizontu je způsobena lidským zvykem, ohnutou variantu vnímáme poté jako chybnou. Fotografování v úrovni očí je následkem důležitosti očního kontaktu u

člověka. Dokonce i existence pravidla třetin pomáhá dát smysl a řád chaotickému světu kolem nás. Nicméně tyhle věci jsou jenom důvody pro vznik zákonů kompozice, nikoliv důvody pro jejich přísné dodržování.

Nezapomeňme, že jedna z variant pro práci s pravidly fotografování je vymýšlení jejich modifikací místo úplného porušování. Například, pokud chceme porušit pravidlo třetin a podívat se, co bude výsledkem, tak není nutné dělat dokonale vycentrovanou kompozici. Je možné rozdělit snímek na pět částí místo tří nebo rozdělit na tři a pak otočit o několik stupňů či začít experimentovat s kruhovou a trojúhelníkovou kompozicí. Těmito způsoby pomůžeme dodat snímku dynamiku.

Obr. 3: Porušení pravidla třetin (převzato z http://wifefoto.ru/secrets/composition/narushaem_pravilo_tretej.html)

Jak vidíme, pravidla kompozice nejsou tak jednoznačná a vyvolávají některé otázky. Lze dospět k závěru, že přes jejich odmítnutí nebo modifikaci můžeme: vytrhnout pozorovatele ze zóny pohodlí, zesílit vizuální dopad, vyjádřit nové, zajímavé nápady, dát snímku neobvyklou atmosféru, pomoci divákovi podívat se na situaci jiným pohledem a mnoha dalších věcí. Pravidla kompozice jsou tedy spíše subjektivními lidskými záležitostmi. Avšak myslím se, že jejich ignorování absolutně nezaručuje, že dostaneme mistrovské dílo. Stejně tak i jejich přesné dodržování také negarantuje, že vaše fotografie bude na výstavě.

Myslím si, že než začneme porušovat pravidla, je nutné je napřed znát, neboť jejich pochopení nám dává výchozí bod při fotografování. Na základě takového bodu si poté můžeme začít hrát s kreativními myšlenkami. Pravidla kompozice bychom měli umět, neboť i při jejich porušování z nich vycházíme. Jenom po naučení znalostí jsme schopni sestavovat nové obrazy (ať už dodržují, modifikují nebo porušují pravidla kompozice).

Z mého hlediska je ve fotografování, jako v jakékoli jiné tvorbě, hlavní si pamatovat, že horizont nemusí vždy být vodorovný a mezi objekty v záběru nemusí vždy být souvislost. Důležité je také nebát se a vytvářet vlastní pravidla tam, kde jsou potřeba.

Obr. 4: Porušení pravidla vodorovného horizontu (převzato z <http://www.tutoriarts.cz/zaklady-foceni-4-cast-kompozice-1051>)